

Perashat Vaigash 5784

Velas: 5:46 pm

Fin Shabat 1: 6:41 pm - R"t: 7:17 pm

Fin Shabat 2: 6:49 pm - R"t: 7:15 pm

מעשה המשפט

Marcos y Lety Amiga

Maasé Bet Din

Rab Rafael Harari

חבר בה"ד אמת ומשפט

¿El Pan es de leche?, no se puede comer...

Caso: Sara hizo una fiesta de cumpleaños e invitó a toda su familia. Su vecina Rivka hace unas donas muy ricas, así que le pidió unas donas para la fiesta, en lo que platicaban Sara comentó que la comida sería de leche, después de eso se despidieron. Rivka pensó sorprender a Sara con unas donas rellenas de cajeta de leche ya que le encantarían a sus invitados.

A la mitad de la fiesta, el hermano de Sara comentó que hay una prohibición de Jajamim de comer pan de leche, sin muchos detalles sobre la Halajá y sin averiguar mas del tema, la gente dejó de comerse las deliciosas donas. Al otro día, Rivka pasó a cobrar el pedido y en lugar de recibir su pago recibió a cambio una gran decepción, casi nadie había comido las donas y Sara no le quería pagar ya que le entregó unas donas que no estaba permitido comerlas.

Pregunta: ¿Está Sara obligada a pagar el pedido? ¿Realmente estaba prohibido comer las donas?

Respuesta: Ciertamente existe una prohibición de Jajamim de comer un pan que fue preparado con leche, y el motivo de esto es para que la gente no se vaya a confundir y se coma el pan de leche con carne. Sin embargo, existen varias exclusiones a esta prohibición, ya que no aplica en todos los casos. La Guemará (פסחים לו.) menciona que si el pan fue horneado "Keen Tórah" esta permitido aunque es de leche. Según la opinión de Rash"i el Heter es cuando el pan es horneado en cantidades pequeñas para que se termine en esa misma comida y no vaya a sobrar de ese pan, ya que de esa forma no sospechamos que se lo vayan a comer después con carne. Pero según el Ri"f el Heter es cuando el pan tiene una forma diferente que de esa manera se distingue que es lácteo. El Terumat Hadeshen dice que lo dos motivos son válidos en la Halajá y así lo dictaminó el Shuljan Aruj (י"ד צ"ו א), por lo tanto ya que Sara le pidió una pequeña cantidad de donas, ya que solamente era una dona por persona aplica el Heter de Rash"i.

Por otro lado, el Mahari"i (ח"י י"ח) escribe que panes que no se acostumbra a comerse con carne no tienen esta prohibición, siendo así, ya que las donas son dulces y no se comen con carne están permitidas.

Mas aún escribe el Jid"á (שי"ב צ"ב ב) que la prohibición fue únicamente en panes que no están rellenos pero los panes que generalmente llevan relleno, ya que lo normal es preguntar antes de comérselas de que están rellenas, no sospechamos que se las coman con carne y está permitido comer donas lácteas. También está la opinión del Zibjé Tzedek (צ"ו י"ג) que cuando hay un letrero donde se anuncia que el pan es lácteo no entra dentro de la prohibición.

Sin embargo, hay que analizar si el hermano de Sara debe de pagar el daño que causó y pagar las donas, ya que por culpa de su comentario nadie se las comió. Pero realmente ya que el joven no lo dijo como una Halajá sino como un comentario acerca de una Halajá que él escuchó, y aún si lo hubiera dicho tajantemente "está prohibido comerlas", ya que él no es un Posek, los invitados y Sara no debieron de apoyarse en sus palabras, y en su lugar debieron de haber consultado a un Rab cual es la Halajá de tal pan. Por lo tanto, el hermano está exento de pagar.

Siendo así, Sara está obligada a pagar las donas a Rivka, ya que era permitido comérselas. Y su hermano está exento de pagar.

Halaja Lemaasé

Este año **Asará Betebet** cae viernes, algo que no es común, ya que es el único ayuno de los que tenemos en nuestro calendario que puede caer en viernes (ע"י ס"ה תכ"א).

1. **Término del ayuno:** El Taanit termina como cualquier otro en la hora de la salida de las estrellas, solo que por ser que es Shabat no está permitido comer sin antes hacer Kidush, por lo tanto, el fin del ayuno es a la hora del Kidush, siendo así, hay que procurar no tardarse en empezar el Kidush después de Tzet Hacojabim para que las mujeres, niños y personas mayores o débiles puedan ya comer.

2. **Bañarse:** Está permitido bañarse aún con agua

caliente Lijbod Shabat (משנ"ב ס"ה תקי"ג ס"ק ר')

3. **Cortar las uñas:** No hay ningún problema en cortarse las uñas.

4. **Cortar el pelo y rasurarse:** Está permitido rasurarse y cortarse el pelo Lijbod Shabat (רו"ה ח"י"ב ס"ה תקס"ו ס"ק ד')

5. Se dice **Yehí Shem** en Minjá por ser Erev Shabat (ב"י תקי"ג). Se dice **Anenu** también en Minjá tanto en la Amidá como en la Jazará (משנ"ב ס"ק י"א).

6. Se lee "**Vayijal Moshe**" en Minjá (רמ"א סע"י ג') por lo tanto hay que empezar Minjá con tiempo para terminar antes de la Shekia.

Maasé Sheayá

Las palabras indicadas

Rabí Yaakov Israel Kanievsky Shlit"a (nieto de Maran HaGaon Rab Jaim Kanievsky Zt"l) contó: Una vez estábamos en Hol HaMoed con mi abuelito Rab Jaim y nos encontramos con un Abrej a quien Rab Jaim lo conocía bien. Le hizo algunas preguntas Belimud y Rab Jaim le respondió.

De repente Rab Jaim le dijo: "Bueno, que gusto de verte en Hol HaMoed, es un honor para mí poder cumplir la Mitzvá de Lekabel Pené Rabó Baregel" (Mitzvá de visitar a su Rab en la fiesta). El Abrej sonrió, feliz de que así lo tratara el Gadol Hador pero inmediatamente dijo: "¿Por qué me dice tal cosa? Todos somos alumnos del usted". Rab Jaim sonrió y le deseó unas felices fiestas y se despidió.

Algún tiempo después, el mismo Abrej me llamó y me dijo: "¿Recuerdas que el Rab me dijo en Hol Hamoed que tenía el honor de cumplir la Mitzvá de recibir el rostro de su Rab? ¿No entiendes lo que significa esta frase? Esta frase hizo un cambio radical en mi vida". Y continuó diciendo: "Justo cuando nuestro Rab me dijo esto, mi esposa estaba detrás de mí y escuchó esta gran frase. La verdad es que en esos momentos tenía grandes problemas de Shalom Bait, porque mi suegro es un gran Talmid Tajam. Mis cuñados son muy talentosos y tienen puestos donde enseñan Torá y yo no. Mi esposa me decía constantemente: - Mi padre y mis hermanos son muy talentosos e impresionantes. Tienen buenos puestos e impresionantes conocimientos en la Torá. Tú eres mucho menos que ellos -. "De repente mi esposa escucha al Gadol Hador decirme tal frase, que cuando me ve cumple la Mitzvá de recibir a su Rab... No puedo describir y explicar lo que esta frase ha hecho. Desde entonces ella me mira de una manera completamente diferente. Ella me aprecia, me respeta, toda su actitud cambió y yo por supuesto también la respeto. Gracias a las palabras de nuestro Rab, el ambiente en la casa se volvió agradable y bueno. Desde entonces, gracias a Hashem, tengo un hogar tranquilo!". El Abrej añadió: "Probablemente el Rab vio que mi esposa venía. Por eso me dijo esta frase a propósito para que ella escuchara las palabras".

Lo curioso es que el Rab no conocía a la esposa del Abrej y toda su vida se cuidó de no ver mujeres. Simplemente Hashem le puso en la boca las palabras indicadas para ese momento.

בענין שמעון העמסוני ורבי עקיבא

בהשלם פרשיות בסיפור אחי יוסף, יש כאן בנותן טעם לנסות לבאר ניצוץ של ניצוץ ממה שהיה.

שמעון העמסוני ור"ע

"ויוצא אליהם את שמעון"

כשיצא שמעון מבית האסורים יצא עימו ר"ע היה גלגול שמעון לכן נאמר ויוצא אליהם "את" שמעון כי ר"ע היה דורש את כל האתין שבתורה, (מגלה עמוקות פ"ג ע"ג מובא בילקוט ראובני).

צריך להבין מה הקשר בין שמעון לר"ע, ולמה זה התבטא במילה "את" שר"ע היה דורש, בהקשר לשמעון.

ולפ"ק של המגלה עמוקות יש מקום לבאר את תחילת המאמר בגמ' שמעון העמסוני היה דורש את כל האתין שבתורה כיון שהגיע לאת ה' אלוך תירא פרש', עד שבא ר"ע ודרש לרבות ת"ח.

כי "שמעון העמסוני" הכונה היא לשמעון בן יעקב אבינו [מהשבטים] ונקרא "עמסוני" ע"ש שכתוב "ויעמוס איש על חמורו", ש"ל שזה היה שמעון "שהעמיס" את השקים בחזרה על החמור, לכן נקרא "שמעון העמסוני" ואפשר להביא לכך מספר סימוכין:

א. שכן כתב רש"י שהטעם שלקח יוסף מהם את שמעון, זה מחמת כי מה שכתוב בפסוק "ויאמרו איש אל אחיו הנה בעל החלומות הלזה בא" היה זה שמעון שאמר ללוי שיש לטפל ביוסף, לכן רצה להפרידם, נמצא לפ"ד רש"י כי "איש אל אחיו" הכונה לשמעון שאמר ללוי, א"כ רואים כי שמעון נקרא בלשון התורה "איש".

ב. וכ"כ במכסה עתיק לגבי "ויאמרו איש אל אחיו אבל אשמים אנחנו", ששמעון אמר ללוי, כי הם אשמים על מה שיוסף התחנן לפניהם והיינו כי הם לקחו חלק גדול במכירתו. אלמא שוב כי שמעון נקרא "איש".

ג. ואיתא במהרי"ל דסק"ן ע"פ "בגדול החל ובקטון כילה" שבמדרש כתוב שהכונה "בגדול" שבדק אצל שמעון "ובקטון" על בנימין, שרק אצלם בדק. והטעם שבדק רק אצלם, באר המהרי"ל, כיון שהאחים טענו "הן כסף אחר מצאנו בפי אמתחתינו הישובנו אליך וכו', שטענו האחים כשכא לבדוק אותם שלח יוסף על הגביע כי הם בודאי לא גנבו זאת, והראיה שהרי הם החזירו את הכסף שהיה מושב להם בפי אמתחותם, וזה אחד מעשרה ק"ו של התורה, ולכן היתה להם טענה חזקה, ומשום כן לא בדקם. אמנם טענה זאת לא היתה לא לשמעון שלא יצא בפעם הראשונה לביתו, ולא לבנימין שלא היה למצרים, וא"כ להם לא היה כח טענה של ק"ו, לכן רק אותם בדק. ושפיר שוב יש מקום לומר שיעמוס איש על חמורו זה שמעון שהוא נקרא איש, כי בנימין בכל הפרשה לא מוזכר בלשון "איש" אלא בלשון ילד, וכיון שרק שקיהם הם שהורדו מעל החמור, היה צורך להחזיר רק אותם, ומסתבר ששמעון העמיס ולא בנימין.

והטעם שנקרא שמעון העמסוני ע"ש מה "שהעמיס", נראה לבאר כי הוא עשה כן כדי לקחת על עצמו את אחריות מעשה הגנבה כאילו הוא זה שגנב את הגביע, ובוזה הוא רצה לתקן את מה שהוא פשע ביוסף כשדיבר עם לוי להורגו [וכשם שרואים – שהוא התחיל לחזור בתשובה באומרו אבל אשמים אנחנו] לכן הוא כתשובת המשקל שמר על בנימין, לכן רצה לחזור אל יוסף כשהגביע בשק של בנימין אך על חמורו שלו.

ובזה יש מקום לבאר את הפסוק "האיש אשר נמצא הגביע בידו הוא יהיה לי עבד", שהכונה שיהי יוסף היתה לעצור גם את שמעון שנקרא "איש" והשק היה למעשה אצלו, ובנימין כאמור לא נקרא איש בכל הפרשה אלא נער, או ילד זקונים אך גם את

מי שנמצא הגביע בידו - והיינו בנימין והיינו שהפסוק מתחלק לשתיים, "האיש" - ואשר נמצא הגביע בידו, שכן האיש הודה, והודאת בע"ד כמאה עדים, אך גם בנימין ישאר שהרי למעשה זה נמצא ברשותו.

וכן מסתבר שיוסף רצה להפריד שוב את שמעון מלוי שוב כדי שלא יחברו להרוס את מצרים, וכמו שעשה זאת בפעם הראשונה שלקח את שמעון מלוי, והכניסו לבית הסוהר.

ועיין בעה"ט ע"פ בויג"פ "וילד זקונים קטן" שבמסורה ישנו פסוק נוסף שמוזכר ילד "כי איש הרגתי לפשעי וילד להבורתי" ע"ש מה שביאר, ולפי הנ"ל הכונה תהיה כי אם לא יסתדר הענין נמצא כי הוא כאילו הרג את שמעון שהוא נקרא "איש" ואת בנימין שנקרא "ילד" מחמת ששניהם ישארו במצרים.

ו"שמעון העמסוני" בנו של יעקב לא דרש את רבות ת"ח, לא אחז כי יש לשמוע ולירא מת"ח, לכן כשהרגו את שכם לא התיעצו עם גדול הדור שהיא היה אביהם יעקב, הוא לקח החלטה ללא שמיעת דעת תורה, ולא ירא מת"ח.

זה מה שאמר יעקב בברכתו שמעון ולוי אחים כלי חמס מכרותהם, עיין במהרי"ל דסק"ן שהוא התרעם ע"מ שהם לא התיעצו איתו לפני מעשה שכם.

כמוכן שגם מכירת יוסף היתה שלא כדת תורה, וגם על זה התרעם יעקב אבינו "כי באפם הרגו איש וברצונם עקרו שור" כי בחטא זה נהרג בכיכול איש - היינו שמעון, ועקרו שור שהוא יוסף.

ואולי בזה אפשר לבאר כי כשהמלאך פגש את יוסף שאלו מה תבקש, אמר לו "את" אחי אנוכי מבקש, שהם ידרשו את המילה "את" לרבות ת"ח שלא נזלזל איש באחיו, ולא בדעת תורה של יעקב... אמ"ל המלאך, נסעה מה... עדיין לא תוקן הענין.

שורש זה, גרם לשבט שמעון לחזור ולטעות בטעות זו של חוסר יראה לת"ח מאות שנים אח"כ במעשה זמרי, שבנוסף לזנות, יצא זמרי נגד משה ששאלו אם זאת מותרת ואמ"ל משה, אסורה, אמר לו זמרי "בת יתרו מי התירה לך" שהיה בזה חוץ ממעשה הזנות גם חוסר כבוד למשה רבינו.

והנה במעשה שכם היתה טענה לשמעון "הכונה יעשה את אחותנו" היינו שהוא קינא למעשה נתעב זה. אמנם במעשה זמרי התגלה כי זו לא היתה הסיבה האמיתית, שהרי נפל שבט שמעון בזנות, ואם כאב זה היה בשורש נשמתם לא היו מגיעים להכי.

ומכאן מהלך זה של חוסר כבוד ת"ח, נפטר במעשה זמרי כ"ד אלף מישראל ומובא במגלה עמוקות כי הם כנגד כ"ד אלף שמתו ע"י שמעון ולוי, והיינו להנ"ל מחמת שהריגתם היתה שלא היה ע"פ דע"ת, וכן לא נבעה מקנאות אמיתית, לכן נהרגו משבטו כ"ד אלף לכפר על מיתת עיר שכם שלא היתה כדת תורה.

וזהו החלק הראשון של המאמר שמעון העמסוני לא היה דורש את השם אלוך תירא ומכאן שורש זה קרה כל מה שקרה.

רבי עקיבא: עד שבא ר"ע שהיה גילגול של שמעון, וגם בהתחלה גם הוא עדיין לא תיקן זאת ונפטר תלמידיו, מחמת שלא נהגו כבוד זכ"ז והיינו נמי הם לא דרשו את לרבות ת"ח, וזלזלו זה בזה למרות שהם היו ת"ח. ומובא בשם האריז"ל כי כ"ד אלף תלמידיו, היו גילגול של כד' אלף משבט שמעון, והיינו שנפטרו כיון שלא תוקן ענין זה. וכ"כ המגלה עמוקות שם כי הם מרומזים במילה "וילכו אחיו" לרעות" את צאן אביהם. לרע"ת זה נוטרקון למפרע תלמידי רבי עקיבא והיינו כיון שהם נמי קשורים לחטא זה.

אמנם לאחר מכן, מובא במדרש שאמר רבי עקיבא לחמישה

תלמידיו שהעמיד אח"כ, הזהירו שלא תכשלו במה שנשכלו ראשונים, וחדש שאהבת לרעך כמוך זה כלל גדול בתורה. והיינו שיכבדו אחד את השני, ובוזה חזר כבוד התורה, ובוזה מלאו את כל העולם בתורתם.

וזה היה התיקון של שמעון, לדרוש דרשה זו של "את לרבות ת"ח" ולכבד ת"ח, וזה נעשה ע"י ר"ע שבתחילה אמר מי יתן לי ת"ח ואנשכנו כחמור [ויש בזה גם קשר לשכם בן חמור – וגם זה מרומז ביעמוס איש על "חמורו" ואמ"ל] ובסוף דרש את לרבות ת"ח [העירו לי זאת].

ואולי זכה שמעון לתיקון ע"י ר"ע, זה מחמת שהחל בתיקון לטובת יוסף שאמר "אבל אשמים אנחנו", כי גם במכירת יוסף היה את את החטא שלא שאלו את יעקב [ואולי זה קשור לשם של ר"ע "עקיבא בן יוסף" שבא מחמת תיקון זה].

וכן מובא בשם האריז"ל כי ר"ע היה גלגול של זמרי בן סלז, ואשתו של טורנופוס הרשע היא היתה גלגול של כזבי בת צור שרצתה לחזור ולהכשילו, ור"ע רק, בכה, ושחק וכו' ובסוף התגיירה ונשאה בהיתר, ונמצא א"כ שתיקן את כל פגם שמעון, גם בחוסר כבוד ת"ח וגם בפרצה של חוסר צניעות.

ובפרישת שלום על מגלה עמוקות (עמ' רע"ז) הביא בשם הזוהר שר"ע שבשעת פטירתו אמר שמע ישראל וכו' הספיק גם לומר "ברוך שם כבוד מלכותו" וכו' והענין בזה שאמר גם בשכמל"ו נראה ע"פ מש"כ המגלה עמוקות שם, שב'רוך שם כבוד מלכותו נובע מר"ת בפסוק "הלו אחיך רועים" "בשכם" [ואפשר להוסיף כי ל'עולם ו'עד נמי מרומז שם במילים הבאות ל'ך ו'אשלחך אלהם היינו סה"כ בשכמל"ו] ולמתבאר נמצא שכונת הזוהר שתיקן בזה את החסרון של שמעון שעשה בשכם בזלזול ת"ח.

ולכן מרומז ר"ע בויצא עליהם את שמעון – שכן הוא היה מתקנו בזה שדרש האי "את".

שבט לוי

והנה גם לוי נכשל בענין זה שלא התיעץ עם יעקב על ענין שכם, וגם היה לו כנראה חלק במכירת יוסף, ולכן טעה נמי בקורה בחוסר אמונת חכמים.

אמנם במעשה זמרי, פנחס שהיה משבט לוי תיקן את שני הענינים, גם אמונת חכמים שלא שאל את משה, בת יתרו מי התירה לך, ובפרט שלפני שעשה מעשה שאל את משה מה דין זמרי אמ"ל קנאין פוגעים בו, אמ"ל למה לא תעשו בו דין אמ"ל קריינא דאיגרתא איהו להוי פרונוקא, ובוזה היה לו גם מקום לטעון על משה למה אתה אומר לאחריים ואתה לא עושה? בכ"ז פנחס עשה זאת ולא הרזה אחר משה, אלא קם וסיכן את נפשו לקיים את הרמז שרמז לו משה.

והטעם שמשם לא עשה זאת בעצמו, הוא מחמת כי משה רצה שפנחס יעשה זאת, כי התיקון היה מוטל על פנחס שהוא משבט לוי, ומשה לא יכל לתקן את חוסר אמונת חכמים שהיה כלפיו, וזה היה מוטל על פנחס ושבט לוי לכן הוא גם לא אמר לו במפורש אלא ברמז, כי זה היה מוטל על שבט לוי לתקנו.

ובזה הם תיקנו גם את חלק הזנות שבט לוי לא השתתף בעון זה ואף להם בו, מה שהראה כי קנאות לוי בשכם היתה אמיתית.

לכן בברכת יעקב בפרשת ויחי הוא מוכיח את שמעון ולוי, אמנם בברכת משה לשבטי ישראל הושתט שבט שמעון שעדיין היה צריך תיקון, אך שבט לוי כבר זכה לשבחים רבים מחמת כי הכל תוקן.

ישנם עוד רמזים שאפשר לצרפם למהלך זה, וע"ש במגלה עמוקות ובבאר פרישת שלום עוד רמזים מופלאים שאולי תואמים לכל הנאמר

DINÉ TORÁ

Comuníquese al cel. (+52) 55 3214 4312

SERVICIOS

Contrato de renta, venta, preventa, inversión, sociedad, testamentos, Heter Iská otros.

ASESORÍA

Consultas telefónicas, citas, preguntas.

CONTÁCTANOS

Cel. (+52) 55 3214 4312
Email: Betdinemetumishpat@gmail.com
Dirección: Horacio 1220 PA, Polanco, CDMX